"Ustanovi naj se splošno združenje (organizacija) narodov z namenom, da to zajamči POLITIČNO NEZAVISNOST in TERITORIJALNO NEDELJENOST tako velikim kakor tudi MALIM narodom."

Predsednik W. Wilson,
Kongresu, 8. januarja 1918

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Tretjič: . . . da spoštujejo pravico vseh narodov da si IZBIRAJO obliko oblasti pod katero bodo živeli; in da želijo, da bi suverene pravice in nezavisna oblast bila vrnjena vsem, katerim je bila s silo vzeta.

Atlantska karta
(August 14, 1941)

LETNIK XXVIII. — VOLUME XXVIII. Februar 1977. Published monthly by: Slovenian National Federation, of Canada, 646 Euclid Ave., Toronto, Ont., Canada Številka 2. — Number 2.

NA DELO

Mesec februar je mesec dobrega tiska. Vse premalo se zavedamo kaj v sodobnem svetu pomeni tisk. Tisk je velesila. Gibanje, ki nima svojega tiska je danes nemogoče. Tisk širi ideje, ustvarja javno mnenje, tisk zavrača krive in zmotne nazore. Tisk je in mora biti udaren v obrambi resnice, neizprosen ko gre za dobrobit naroda. Tisk ne sme mešetariti z načeli in tvrdovratno zagovarjati nekaj kar je že preživelo.

Slovensko državno gibanje je prodrlo v najširše plasti zdomstva prav s pomočjo tiska. V Kanadi in Ameriki imamo "Slovensko državo", v Argentini imajo liste, ki tudi zagovarjajo slovensko državno misel. Osemindvajset let obstoja mesečnik "Slovenska Država". V teh letih je prav ta list kazal na potrebo skupnega nastopa v dosego cilja: Suverena slovenska država. Prepričeval je slovenski zdomski svet, da je naša rešitev le v lastni suvereni državi, ki bo imela vse lastnosti, ki pritičejo suvereni slovenski državi: Lastno vlado, od ljudstva svobodno izvoljeni parlament, lastno vojsko in lastna diplomatska zastopstva pri drugih državah in pri Združenih Narodov. Le tako bodo Slovenci, ki kot manjšina žive v Avstriji in Italiji bolje zaščiteni. In še nekaj manjka. Manjka nam osrednjega vodstva, ki bi v imenu Slovencev v zdomstvu in v domovini oznanjalo tujemu svetu in njihovim vladam, da hočemo suvereno slovensko državo kakor so jo dobila črna plemena v Afriki.

Ko govorimo o dobrem tisku in o njegovem velikem pomenu za širjenja slovenske državne ideje, moramo vedeti, da smo dolžni podpreti naše glasilo "Slovensko Državo". To lahko storimo če pridobimo nove naročnike, če list redno plačujemo in list še tudi kako drugače podpremo.

Treba je da gremo sistematično na delo v zavesti, da s tem rešujemo ne le naš list "Slovenska Država"a mpak tudi slovensko državno gibanje samo. Darovi v Tiskovni sklad lista so vedno večjega pomena, že radi stalnega višanja cen papirja, delavstva in poštnine. Vsi slovenski listi se borijo danes za obstanek. Slovenski tisk nas povezuje. To dela tudi naš list. Povezuje nas, ki enako mislimo po raznih kontinetih zemlje. Daje vzpodbude k dejavnosti, daje smernice kaj naj storimo, da bomo res nekaj predstavljali.

Naš list mora biti neizprosen napram tistim, ki še vedno sanjajo o starih časih in si slovensko državo predstavljajo pod nekdanjim klobukom. Tem ljudem je suverena slovenska državna nekaj novega, brez Jugoslavije nekaj nemogočega in bi jo sprejeli le če vse drugo izpodleti. Vzhodnih državljanov ne femo nikdar spreobrnili na naj bodo v Titovi Jugoslaviji ali pa kakšni drugi. Vladajoče klike bodo ostale takšne kot smo jo poznali od 1. 1918 dalje. Takšna je danes in takšna bo ostala tudi v bodoče.

Podprimo naš list, glasilo popolne enakopravnosti, suverenosti in državnosti "Slovensko Državo". Le vztrajno delo nas bo rešilo. **Mirko Geratič.**

● **Potrošne zadruge v Kanadi** niso več samo podeželski pojav. Calgary Consumer Cooperatives prodaja 30% vse hrane v mestu Calgary.

NIKOLA TESLA

MED NAJVEČJIMI IZUMITELJI

Planinko

Ko so Združene države Amerike lansko leto slavile dvestoletnico svoje državne neodvisnosti, je vsaka narodnost v tem velikem "narodu narodov" skušala prikazati svoj doprinos k ogromnemu, predvsem pa tehničnemu napredku te ogromne dežele. Razumljivo je, da je v teh dvestoletjih prišlo do velikanskih sprememb. Skoraj ves svet je v tem času zajel napredek, večji kot v vseh drugih obdobjih človeške zgodovine.

Če bi nekdo, ki je umrl pred 200 leti, danes prišel nazaj, bi bil mnogo bolj začuden in presenečen kot pa oni, ki bi se po mnogih tisočletnin nevzdramnega spanja nenadoma predramil pred 200 leti. Ti zadnji dve stoletji sta priča več iznajdb in odkritij kot pa vsa prešnja zgodovina skupaj.

Prebivalci Združenih držav s ponosom gledajo na to obletnico osvoboditve, spominjajo pa se tudi vseh tistih, ki so s svojim delom prispevali za vse, kar predstavlja danes Amerika. To niso bili samo rojeni Amerikanci, ampak tudi neštevilni posamezniki, ki so iz gospodarskih in političnih razlogov zapustili svojo rodno domovino ter iz vseh delov sveta prišli v Ameriko, zanje novo domovino. Mnogo je bilo tudi takih, ki so prišli z ozemlja današnje Jugoslavije.

Od vseh, ki se jih danes Amerika spominja zaradi njih velikih zaslug, gotovo zavzema vodilno meto Nikola Tesla.

Nikola Tesla se je rodil leta 1856. v Smiljanu na Hrvatskem. V Grazu je študiral politehnično šolo ter se špecijaliziral v fiziki in matematiki. 1880. leta je koncal svoje študije v Pragi in štiri leta pozneje prišel v Ameriko. V začetku je dele z Thomas Edison Co., nato pa ustanovil Tesla laboratorij v New Yorku. Vse svoje sile je posvetil sistematičnemu raziskavanju.

Njegov življenjepisec John O'Neill prikazuje njegovo veličino z besedami: "Vsi velikanski stolpi električnih daljnovodov na svetu, vsi kabli, ki prenašajo električno energijo v oddaljena mesta, so spomeniki Nikoli Tesli. Vsaka električna centrala, vsak generator in vsak električni motor . . . so njegov spomenik . . ."

Ko je leta 1943 umrl, je zapustil ogromno iznjdb. Kot veliki borec za mir ni hotel, da bi njegove iznajdbe služile v vojaške namene. Ob izbruhu prve in druge svetovne vojne se je takoj opredelil za svobodo svoje rojstne in nove domovine. Bil je prepričan, da bo po drugi svetovni vojni ustvarjen novi svet, "v katerem ne bo ponižanih in razžaljenih, da bo to svet svobodnih narodov, enakih po dostojanstvu in po spoštovanju vseh ljudi."

Pred dvema letoma je bil uvrščen v "Dvorano Slave" (Hall of Fame); čast, ki jo je do sedaj doseglo le malo število ameriških znanstvenikov in izumiteljev, kot so Edison, Bell, Morse itd. Brez Teslinega doprinosa bi bilo skoraj nemogoče prenašati električno energijo dalje kot eno miljo. Pred izumi Nikole Tesle je bil znan le enosmerni električni tok, ki ga je bilo mogoče prenašati le na sorazmerno kratke razdalje, pa še to ob izgubi precejšnjega dela energije.

Tesla je svoj sistem uporabe motorjev in transformatorjev za izmenični tok obrazložil v predavanju, ki ga je imel leta 1888 v Philadelphiji v ameriškem elektrotehničneu inštitutu. Ta dogodek je zgodovinski dan sodobne elektrotehnike, saj je na osnovi uporabe izmeničnega toka prišlo do graditve prve električne centrale na Niagarskih slapovih med Ameriko in Kanado, za tem pa še v drugih po ZDA in po vsem svetu.

Ob 200 letnici ameriške neodvisnosti je bil na ameriški strani Niagarskih slapov odkrit spomenik Nikoli Tesli.

ŽE OSTUDNA OBLIKA OSEBNEGA KULTA

Poročali smo že o "romarskem središču", ki si ga je postavil Tito v svojem rojstnem kraju Kumrovcu v Hrvatskem Zagorju in za katero je morala Slovenija prispevati nad milijardo dinarjev.

One 14. decembra pa je bilo objavljeno na prvi strani ljubljanskega "Dela", da bodo na "dan mladosti" (Titov rojstni dan) 1. 1977 postavili na Titovem trgu v Velenju velikanski Titov spomenik. Skupaj s podstavkom bo visok dobrih 10 metrov, Titov kip sam pa bo visok 6,30 metrov. Kip oblikuje znani kipar Antun Augustinčič v Zagrebu, kiparska dela pa vodi njegov asistent kipar Vladimir Herljevič. Kip bo iz brona. Bronasti odlivek ki ga bodo napravili bo visok 4 metre.

Ni znano, kdo je kip naročil. V naznanilu to ni omenjeno. Vlada pa mnenje, da gre za pobudo iz Titove okolice same oziroma od njega samega, morda na sugestijo njegovih slovenskih lakajev Dolanca in Ribičiča. Drugače si ni mogoče razlagati, da bodo postavili kip ravno v Sloveniji, čeprav ni izključeno, da bodo isti kip postavili tudi na drugih krajih v Jugoslaviji. S tem je dosegel osebni kult Tita naravnost ostudno stopnjo, do katere je komaj kdaj dospel Stalinov kult v satelitskih državah, npr. na Maržarskem. In še nikoli v svoji zgodovini ni bil slovenski narod tako ponižan, da bi moral tako suženjsko postaviti spomenik svojemu najhujšemu za tiravcu in morilcu desettisoveč Slovencev, človeku, ki je vrgel na stotisoče Slovencev v ječe. Spomenik bodo morali seveda plačati slovenski ljudje. Gotovo pa je, da ne bo dolgo stal. Doletela ga bo ista usoda, kot je doletela Stalinov spomenik v Budimpešti. Vendar pa sramote, ki jo pomeni postavitev tega spomenika na slovenski zemlji, zgodovina ne bo mogla nikdar izbrisati. **F. J.**

● **Štiri velike zadružne zadruge** na zapadu Kanade so pričele koordinirati svoje poslovanje in imajo v načrtu celo skupno proizvodnjo. Trenutno so se zedinile na skupno oznako proizvodov kot tudi na enako pakiranje.

Dobili smo s prošnjo za objavo:

Delo za gradnjo starostnega doma za vse rojake na območju province Ontario se nadaljuje. Odbor je v preteklem letu zbiral informacije v zvezi s postavitvijo Starostnega Doma; priredil je dva banketa ter piknik; izvedel je loterijo. S tem smo obveščali slovensko javnost ter zbirali denarna sredstva.

Lansko leto smo tudi delali seznam Slovencev v tej pokrajini. Prosili smo razne organizacije za seznam njihovih članov. Odziv je bil kar dober. — V naslednjih mesecih bomo skušali seznam izpopolniti. Če hočemo dobiti dovoljenje za Starostni Dom, moramo med drugim dokazati resnično potrebo za postavitev doma. Z izvedbo cenzusa si upamo dokazati, da imamo že sedaj zadosno število starejših oseb, ki potrebujejo nege in oskrbe, ki jo drugod ne morejo najti. V naslednjih letih se bo število kandidatov za starostni dom močno povečalo.

Seznami rojakov, ki smo jih dobili, niso točni: ljudje se selijo, poročajo in umirajo. Naprosili bomo naše mlade študentke, da bodo telefonsko vprašale naše rojake naslednjih podatkov: Naslov, število članov v družini ter v katero starostno skupino spadajo; n. pr.: 60—65 let; 55—60 let; itd. Vse naše rojake lepo prosimo, da nam pomagajo in odgovore na ta vprašanja. Oseba,ki Vas bo klicala, se bo predstavila ter povedala, da dela za Starostni Dom Lipa, ki ima pisarno na 739 Brown's Line, Toronto.

Poleg tega pripravlja Odbor še: Občni Zbor—datum bo določen pozneje; Banket v dvorani Marija Pomagaj na Manning Ave. dne 30. aprila. Igral bo orkester Alpinci.

Vse rojake lepo pozdravljamo in jih prosimo, da nam po svojih močeh pomagajo k skupnemu cilju: Dom za ostarele.

Pripravljalni Odbor

SLOVENŠČINA OGROŽENA V SLOVENIJI

7. številka Newsletter, ki ga izdaja Društvo za slovenske študije (jesen 1976) prinaša poročilo o konferenci, ki jo je organizirala Pennsylvania State University o sociolingvističnih problemih v izbranih vzhodnoevropskih državah. V enem odseku je govoril o sicolingvističnem pritisku na slovenščino v S. R. Sloveniji slovenski lingvist prof. Jože Toporišič. V svojem predavanju je govoril o razmerju med slovenščino in srbo hrvaščino v republiki Sloveniji.

Slovenščina opravlja v Sloveniji vse funkcije, ki jih opravlja jezik v razviti družbi z izjemo vojske, kjer je učni in poveljevalni jezik srbo-hrvaščina. Slovenščina je uradni jezik, toda praktično je v rabi samo v Sloveniji, čeprav je potencialno uradni jezik v celi Jugoslaviji.

Dvojezičnost v Sloveniji se kaže vedno bolj zaradi stalnega dotoka oseb iz srbsko-hrvatskega jezikovnega področja v Slovenijo: brezposelni, vojaščina, profesionalci srednjega in višjega reda, profesionalne šole in univerzitetno izobraženi kot tudi družine relativno mladih upokojenih vojaških častnikov. Drugi odločilni faktor je tudi, da uporabljajo v gospodarskih odnosih med republikami v gospodarstvu srbo hrvaščino kot lingua franca.

Priseljenci se razlikujejo v svojem odnosu do slovenskega jezika. Vojaščina na splošno ne mara uporabljati slovenščine, dočim so delavci in njih družine bolj voljni naučiti se slovenskega jezika, če se naselijo v Sloveniji.

Odpor oseb iz srbsko-hrvatskega jezikovnega področja, da bi začeli porabljati slovenščino, je še okrepljen, ker imajo večji kraji zanje posebne šole in ker imajo tudi na razpolago televizijske programe v srbo-hrvaščini. Tudi Slovenci sami se kaj radi prilagodijo v jeziku priseljencem in s tem spodkopujejo potrebo, da bi se ti naučili slovenščine.

VI PRIPADATE KANADI

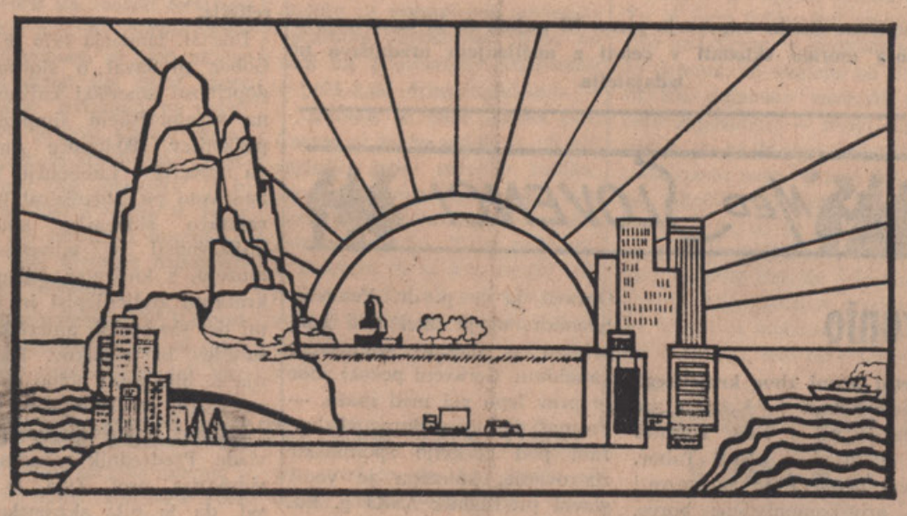

... IN KANADA PRIPADA VAM

Kanada je vaša domovina. Vsaka pokrajina, vsako mesto, vsaka vas.

Atlanske province na vzhodu, naše zavzetno narodno prestolniško okrožje, v nebo kipeče planine in še naprej na zapad.

Zemlja najlepših naravnih krasot, ponosnosti in preproste prijaznosti; s počitniškim območjem izkustev, ki jih ne more nuditi nobena druga zemlja.

Skušajte spoznati še en drug del vaše Kanade letos.

Canada

VAM NUDI TOLIKO STVARI

Canadian Government Office of Tourism — Office de tourisme du Canada

Dr. TRUHLAR — UMRL

V Ljubljani je v začetku januarja umrl teolog dr. Vladimir Truhlar v starosti 63 let. Doma je bil z Jesenic. Dr. Truhlar je bil mnogo let profesor na papeški univerzi v Rimu in zelo mnogo pisal o vprašnjih sodobne Cerkve in teologije, dostikrat tudi polemično in sporno.

Zadnja leta je bil v pokoju in živel v Ljubljani, kjer so ga 10. januarja položili k večnemu počitku.

● **Raziskovalni odsek ministerstva** za zdravje in socialno blaginjo Kanade je izdal študijo o kajenju v Kanadi v obdobju 1965—1974. Raziskovanje se nanaša na osebe stare 15 let ali več. Največ nekadilcev je v Britanski Kolumbiji (60.2%), najmanj v Quebecu (48.0%), z državnim povprečjem 55.3% — večina Kanadčanov nad petnajst let starosti ne kadi!

● **Založba Western Publishers v** Calgary je izdala knjigo **Ethnic Directory of Canada** (uredil Vladimir Markotic s pomočjo T. Petrunica), ki vsebuje imena, naslove in telefonsko številko etničkih skupin v kanadskih mestih. Avtorja pripravljata podobno izdajo za zapadne države ZDA in upata v nekaj letih zajeti vsa področja ZDA.

POPUSTI za PROPAGANDO

Na seji Socialistične zveze Jugoslavije v Beogradu so se dogovorili da bodo imele na letalih JAT velik popust vse pošiljke "informacijsko-propagandnega materijala in materialne pomoči, namenjene samoorganiziranju "naših ljudi v tujini". Popuste bodo dobili tudi kulturno-umetniški ansambli, ki organizirano obiskujejo jugoslavenske občane v tujini, skupinski obiski iz delovnih organizacij in občin, ki sodelujejo s klubi naših zdomcev."

Skratka — velik popust na jugoslovanskih letalih za širjenje socialistične propagande v tujini. Pri tem pa upajo na zboljšanje gospodarstva . . .

ZADRUŽNI INŠTITUT V SHERBROOKU

Več evropskih vseučilišč ima poesbne zadružne inštitute, ki nudijo možnost akademske izobrazbe v zadružništvu z integracijo raznih znanstvenih strok, ki obravnavajo zadružništvo s svojega strokovnega stališča (gospodarstvo, družboslovje, pravo, zgodovina, itd.). Na področju Kanade in ZDA obstoja zadružni inštitut samo v okviru vseučilišča Puerto Rico. Z letošnjim šolskim letom pa je spremenila univerza v Sherbrooku (Quebec) svojo stolico za zadružništvo v okviru ekonomskega oddelka v poseben inštitut. Poleg te stolice, ki je bila ustanovljena l. 1967, je imela univerza tudi Center za študij zadružne ekonomije v svoji filozofski fakulteti (ustanovljen l. 1971). Zadružna zveza province Quebec podpira to novo ustanovo in bo imenovala 6 zastopnikov v Svet inštituta. Glavni namen inštituta bo večja koordinacija meddisciplinskih študij zadružništva na akademski ravni.

RADIO JUGOSLAVIJA

Na seji zvezne konference SZDY Jugoslavije so sklenili ustanoviti Radio Jugoslavija, to je posebno radijsko postajo za tujino, ki bo oddajala v svet načrtno komunistično propagando. Že ob ustanovitvi so sklenili, da bo "programska zasnova Radia Jugoslavija temeljila na sklepih X| konference Zveze komunistov, ustavi SFRJ in drugih dokumentih o idejno-političnih vidikih izgradnje sistema javnega obveščanja na osnovi socialističnega samoupravljanja". S tem v zvezi je list DELO (10. jan.) zapisal. "Glede na takšno programsko zasnovo bo imel Radio Jugoslavija zelo odgovorno nalogo, obveščati svetovno javnost o razvoju in dosežkih naše samoupravne socialistične družbe, o neuvrščeni politiki Jugoslavije, o mednarodnih dogodkih v posameznih državah, o osvobodilnih gibanjih, o vseljudski obrambi in družbeni samozaščiti ter drugih važnih vprašanjih . . . Radio Jugoslavija bo pri tak šnem obveščanju svetovne javnosti opravljal še eno važno funkcijo: prestrezal in odbijal bo dezinformarije, tendendiozno prikazovanje dogodkov v naši državi in druge oblike kampanje svetovne reakrije in sovražne propagande, -naperjene proti Jugoslaviji". Le kdo bo poslušal takšne oddaje? S takšnim razmetavanjem denarja se jugoslovansko gospodarstvo ne bo zboljšalo.

" . . . One cannot think only in the low level of political calculations, It's necessary to think also of what is noble and what is honorable — not only what is profitable.

ALEKSANDER I. SOLZHENITZSYN
ADDRESS TO AFL-CIO
FASHINGTON, D.C., JUNE 30, 1975.

slovenska DRŽAVA

POR A PRES SLOVENIJA

Subscription rates $6.00 per year; 50¢ single issue.

Advertising 1 column x 1" $2.80

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada 646. Euclid Ave., Toronto 4.

Member of C.E.P.F.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu

Letna naročina znaša: Za ZDA in Kanado $6.-, za Argentino 375 pezov, za Brazilijo 90 kruzeirov, za Anglijo 30 šilingov, za Avstrijo 53 šilingov, za Avstralijo 3.75 avstr. L., za Italijo in Trst 1.200 lir, za Francijo 900 frankov.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

V vseh pravnih zadevah se z zaupanjem obrnite na:

CARL VIPAVEC

SLOVENSKI ODVETNIK IN NOTAR

The Simpson Towers 401 Bay St. Suite 2000 - EM. 4-4004

SLOVENSKI ŠOPEK PROGRAMOV

ZA 200-LETNICO AMERIŠKE NEODVISNOSTI

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

O slovenskem doprinosu katoliški Cerkvi sedem slovenskih ameriških škofov, slovenske religiozne književnosti in umetnosti, primerov slovenske misijonske dejavnosti in letaka, ki je poleg škofov Barage, Slomška in Rauscha in kardinala Missije zgoščeno predstavil slovenski doprinos na področju religije.

Dne 31. januarja 1976 je prof. Gobec predaval o slovenskem doprinosu ameriški književnosti na vseameriškem simpoziju v počastitev 200-letnice Amerike na univerzi v Lubbocku, Texas, istočasno pa organiziral bogato razstavo slovenske ameriške književnosti v univeritetnem muzeju, s knjigami, slikami in kratkimi življenjepisi in seznami del slovenskih ameriških pisateljev in pesnikov. Predavanje je bilo pred polno dvorano ameriških strokovnjakov in zastopnikov ameriških ustanov in vlade. Predsednik vsenaradnega simpozija, prof. Zyla, je zapisal, da je bila slovenska razstava ena najboljših in da je slovenski govornik podal svoje predavanje, ki bo precej razširjeno objavljeno v posebnem univerzitetnem učbeniku o ameriških izseljenskih literaturah, z izjemno učinkovitostjo in privlačnostjo ("with extraordinary efficiency and elegance").

Tej nadvse uspeli vsenarodni proslavi v Texasu je 9.aprila 1976 sledilo predavanje o slovenski vlogi v ameriškem mozaiku na zborovanju ameriških lingvistov na vermontski državni univerzi v Burlingtonu, Vermontu.

Dne 27. aprila 1976 pa je dr. Edi Gobec predaval dijaški mladini na Notre Dame Academy v Chardonu, Ohio, o doprinosu ameriških izseljenskih skupin. Pri naštevanju najpomembnejših dosežkov vsake skupine so vsi pripadniki tiste skupine vstali, medtem ko jim je natrpano polno velika dvorana študentk in učiteljstva navdušeno ploskala. Morali bi videti ponos kakih 40 ali 50 slovenskih študentk, ko je govornik poudaril: "Vsi hvaležno pozdravljamo naše drage ameriške Slovence, ki so pred tremi stoletji poklonili Ameriki vodilnega misijonarja, rektorja in raziskovalca ameriškega Zapada" in potem podal kratek pregled vrhunskih slovenskih dosežkov v Ameriki do današnjih dni, medtem ko je več študentk in učiteljev navdušeno ploskalo mladim slovenskim dijakinjam kot predstavnicam vseh ameriških Slocencev! Inštitut je sodeloval s podobnimi programi tudi no drugih srednjih šolah v Ohio.

Dne 14. junija 1976 je v okviru Slovenske folklorne konference na državni univerzi v Milwaukee, Winconsin, profesor Gobec predaval o slovenkem vplivu na ameriško glasbo in zbrane strokovnjake prepričal, da so tudi na tem polju Slovenci doprinesli mnogo bogatejši delež, kot je bilo na splošno znano. Iz Milwaukeeja je predavatelj pohitel v Enon Valley, Pennsylvanijo, kjer je dan poznеje na vabilo Slovenske narodne podporne jednote že drugič predaval mladim slovenskim delagatom iz vse Amerike o lepoti in bogastvu slovenske dediščine in kjer je mladina v veliko zadovoljstvo starejših ponovno pokazala, da jo je mogoče ogreti in navdušiti za slovenstvo.

Dne 4. septembra 1976 je inštitut prispeval program za slovensko in hrvaško proslave ameriške 200-letnice v Calumetu, Michigan. V znamenitem mestnem gledališču, kjer je nekoč prepeval slavni Enrico Caruso, je najprej predaval o slovenskem in hrvaškem doprinosu Ameriki prof. Edi Gobec, nato pa je sledil koncert clevelandskega Trio Jadran, s krasnim prepevanjem v Ameriki rojenih Slovenk Cvetke Unetich and Angelce Žabjek, ob spremljavi Gil Dobide. Po gledališki proslavi, ki so se je v velikem številu udeležili tudi drugi Amerikanci, se je navdušena množica, skupaj s prijaznim župnikom Shirodo, še dolgo veselila v veliki farni dvorani slovensko-hrvaške župnije sv. Jožefa in Pavla, kjer ši je tudi z velikim zanimanjem ogledala bogato razstavo o veličastju slovenskega doprinosa Ameriki in svetu. Kot posvod so se tudi tu vrstile pripombe, da nihče ni vedel, da je slovenski doprinos tako presenetljivo bogat. Tudi prireditelji tega tako lepega slavja v Michiganu so bili zelo veselo presenečeni, kajti videli so, da so Slovenci v Calumetu, eni najstarejših slovenskih naselbin Ameriki, še polni narodne zavesti in zavdušenja in da bo zdravo slovenstvo, vkljub vsem mračnjaškim napovedim, v Ameriki še dolgo živelo.

To prepričanje se je še utrdilo na banketu v Slovenskem narodnem domu v Barbertonu, Ohio, dne 19. septembra 1976, kjer so se zbrali slovenski ljubitelji golfa iz Ohio in več sosednih držav in združili svojo proslavo 200-letnice s kratkim govorom o upravičenosti in realističnega slovenskega narodnega ponosa po prelepem geslu: "S ponosom reči smem: Slovenec sem!"

V sodelovanju z Združenimi slovenskimi društvi je dne 9. oktobra 1976 na proslavi 200-letnice Amerike v Clevelandski javni knjižnici v središču Clevelanda, Ohio, Slovenski ameriški inštitut prispeval dotlej najizčrpnejše predavanje o treh stoletjih slovenskega doprinosa Ameriki, ki so se ga poleg številnih Slovencev v zelo lepem številu udeležili tudi Amerikanci drugih narodnosti. Skozi ves mesec oktober pa je bila v knjižnici tudi najbogatejša razstava o slovenskem doprinosu Ameriki in svetu. Tu so si obiskovalci ogledali poleg inštitutove bogate zbirke zgodovinskih dokumentov in slovenske književnosti in umetnosti na tujem, tudi več sto fotografij slovenskih mož in žena in njihovih stvaritev na vseh kontinentih sveta. Izjemno izčrpno in močno je bil prikazan slovenski doprinos veri, vzgoji, književnosti, umetnosti, znanosti, glasbi, arhitekturi, podjetništvu, politiki, športu in industriji in tehnologiji.

Med drugim so obiskovalci razstave občudovali tudi Baragov indijanski slovar; fotografije najstarejših, najmodernejših koles, motorjev, avtomobilov in letal, ki so jih ustvarili Slovenci, med slednjimi avtomobil bodočnosti, ki ga je s takim ponosom razkazovala Amerika na svetovni razstavi v New Yorku in slike najmodernejših ameriških letal, ki so jih načrtovali Slovenci; slike biserov arhitekture na vseh kontinetih sveta in model Robert Kennedyjevega stadiona v Washingtonu, D. C., za katerega je napravil načrte Slovenec Aleksander Papesh; slike slovenskih škofov na Dunaju, v Rimu in široma Amerike; slike slovenskih lepotnih kraljic od Miss Cleveland in Miss Ohio do Miss San Francisco in Miss Evropa; slike in več originalov najmočnejše slovenske umetnosti na tujem, od Oscarja v Ameriki do Blake-ove nagrade v Avstraliji; in slike in literaturo o številnih slovenskih izumih, med njimi o najmodernejšem žepnem računalniku, ki ga je spremstvo predsednika R. Nixona leta 1972 vzelo s seboj na Kitajsko kot "vodilni primer visokega razvoja ameriške tehnologie" — čudovit izum slovenskega znanstvenika in prijatelja Slovenskega ameriškega inštituta dr. Franceta Rodeta!

Gotovo ni pretirana trditev, da je bila to doslej najbolj izčrpna in najbogatejša razstava o slovenskem izseljenskem doprinosu Ameriki in svetu. Vkljub ljubosumju, polenom in dosledni strankarski cenzuri v nekaterih časopisih so si jo ogledali nele ameriški Slovenci iz Clevelanda in iz drugih ameriških mest in držav, ampak tudi Amerikanci drugih narodnosti, med njimi številni razredi šolske mladine, mladinske organizacije kot skavti in mnogi ameriški strokovnjaki. Inštitut je lepo in prepričljivo dokazal, kaj vse je mogoče doseči za slovenstvo tudi sredi polen in finančnih stisk, s pomočjo rodoljubnih slovenskih društev in ustanov in požrtvovalnih sodelavcev v Ameriki in po drugih državah.

Dne 14. oktobra 1976, je prof. Gobec predaval na vseameriški konferenci za Evropske študije (European Studies Conference), ki sta jo v Omahi, Nebraski, vzajemno organizirali University of Nebraska at Omaha in ameriški vladni oddelek za mednarodne študije. V predavanju o Slovanih v ameriških učbenikih je zavrgel vrsto predsodkov in neresničnih, poniževalnih trditev in ob odobravanju strokovnjakov nanizal dokaze o zelo pomembnem doprinosu Slovanov k razvoju in napredku Amerike, kjer je primerno prikazal tudi slovenski doprinos že od leta 1700, ko smo Slovenci dali Ameriki svojega prvega rektorja, pa vse do začetku 20. stoletja, ko je Slovenec postal oče masovne proizvodnje v ameriškem in svetovnem letalstvu — in sem do današnjih dni, ko se ponašajo ameriške svetovne razstave in ameriški predsedniki s stvaritvami slovenskega genija kot najponosnejšimi dokazi ameriške tehnologije.

Razume se, da je vest o slovenskem doprinosu prodrla tudi v ameriški tisk in na radijo. Poleg številnih ameriških časopisov in revij je po inštitutovih virih objavil zgoščen članek o slovenskem doprinosu Ameriki tudi **Bicentennial Times,** to je uradno ameriške vladno glasilo za proslavljanje 200-letnice Amerike, ki je ponesel dober glas o Slovencih in njihovih stvaritvah v Ameriki v sleherno ameriško naselbino. Tako je Slovenski ameriški inštitut — The Slovenian Research Center of America (29227 Eddy Rd., Willoughby Hills, Ohio 44092) poklonil Ameriki za njen 200. rojstni dan bogat slovenski šopek programov, ki so jasno in prepričljivo dokazali, da smo tudi Slovenci vkljub svoji številčni majhnosti igrali izredno pomembno vlogo v ameriški zgodovini in prispevali čudovito bogat delež k rasti in napredku Amerike in ostalega sveta. Res je: "S ponosom reči smem: Slovenec sem!"

S. R. C.

KOMPAS

POTNIŠKA AGENCIJA

Vaš center za cenena grupna potovanja v domovino in obratno, vse druge karte in izleti v Florido, Karibsko morje, Mexico itd, potni listi, najem avtov, Davčne prijave, prošnje vseh vrst.

Dr. Karel Žužek,

Peter Urbanc, Notar

635A Bloor St. W., Toronto

Tel: 534-8891

MED SLOVENCI

Toronto

● **Letni občni zbor krajevnega** Društva Tabor. — Koncem januarja je bil v New Toronto letni občni zbor DSPB Tabor. Namen Društva je povezovati bivše protikomunistične borce, ohranjati in širiti idejo za katera so se borili in bili pobiti ter opozarjati svobodni svet o nevarnosti mednarodnega komunizma. Po svojih močeh Društvo tudi podpira invalide in sirote.

Odborniki so podali svoja poročila o opravljenem delu v preteklem letu, člani pa so pridno posegali v debato. V načrtu imajo pripraviti v juniju spominsko proslavo na čast Vetrinjskim žrtvam, organizirati v jeseni banket, izvesti nabirko za invalide in romanje k spominskemu križu v Midland, Ont. Predsednik odbora je dejal, da bo v kratkem sklical sejo, kjer bodo napravili podroben načrt za tekoče leto.

Krajevnega letnega občnega zbora se je tudi udeležil predsednik Glavnega odbora Tabor; pojasnil je več vprašanj, ki se tičejo celotne organizacije, zlasti o predlogu po tesnejšem sodelovanju med organizacijami v zdomstvu, ki priznavajo demokratska in krščanska načela.

● **V nedeljo 6. februarja 1977.** je bil ob 2 uri popoldne letni občni zbor Slovenske hranilnice in posojilnice Janeza E. Kreka v Torontu v slovenski cerkveni dvorani no 605. Manning Ave. Dnevni red občnega zbora je obsegal:

1. Registracijo navzočnih članov.
2. Pozdrav predsednika.
3. Branje zapisnika prejšnjega občnega zbora.
4. Poročila glavnega odbora, blagajnika, kreditnega in nadzornega odbora.
5. Odobritev divident in sprememba pravil ter.
6. Volitve odbornikov in slučajnosti.

Izvoljeni so bili v upravni odbor g. V. Trček, v kreditni odbor g. F. Kramar in v nadzorni odbor g. F. Pajk. Čestitamo!

Blagajniško poročilo izkazuje za leto 1976. skoraj 14. milijonov dolarjev prometa. Člani so odobrili 9% dividede v znesku $402.899.79, kar je že lepa vsota. Trenutno se število članstva bliža številu 3350. Hranilnica je imela ob zaključku 1976. $5,397.289.90 dolarjev hranilnih vlog, posojil v višini 3,546.396.14 dolarjev in ima dobroimetje v višini $5,944.634.38.

Po poročilih vladnih preglednikov je ena najboljše vodečih in poslujočih kreditnih zvez v Ontario in je v ponos članom in odbornikom, ter slovenskemu življu v Ontario.

Chicago

● **V nedeljo 30. januarja sme se** spomnili škofa Friderika Barage, ki je umrl 19. januarja leta 1868. Krajevna organizacija Baragove zveze v Chicagu je naročila spominsko mašo, ki je bila slovesna slovenska maša. Opravil jo je p. dr. Vendelin Spendov, ki je imel tudi lepo pridigo o našem svetniškem kandidatu. Cerkveni pevski zbor je prav lepo pel med mašo. — Po maši je bilo v Baragovi dvorani pod cerkvijo spominsko zborovanje, katerega je vodil glavni predsednik ASKJ g. Ed. Kučič. Župnik p. Tomaž je opravil molitev nato je predsednik Baragove zveze p. Atanazij Lovrenčič govoril o pripravah za Baragov dan, ki bo v soboto 3. in v nedeljo 4. sept. na ameriških Brezjah v Lemontu. P. Fortunat je povdaril, da je letošnji Baragov dan namenjen predvsem zbiranju novih članov za Baragovo zvezo. V Lemontu bodo že v maju pri šmarnicah in potem pri vseh romanjih vpisovali nove člane. Letna članarina je $5.00. Spomnili smo se tudi pokojnega predsednika čikaške Baragove zveze, urednika Fred Orehka, ki je navdušeno sodeloval pri vseh dosedanjih akcijah za Baragove dneve v Clevelandu in v Marquette lansko leto. Navzoča bila tudi žena pok. Orehka in njegov sin Fred ml. P. Atanazij je opravil molitev za pokojnega Orehka. Za novega predsednika Baragove zveze v Chicagu, je bil soglasno izvoljen Fred Orehe ml., ki je odvetnik po poklicu, za podpredsednika pa Tone Gaber ml., tajnica je ga. Corinne Leskovar, blagajničarka pa dr. Angela Chemažar. V nadzorni odbor sta prišla poleg drugih še dr. Tone Arko in dr. Lojze Arko. Tone Arko je kazal tudi slike iz romanja v Baragovo deželo lansko jesen.

● **Misijonski krožek pri fari Sv.** Štefana je priredil v nedeljo 6. februarja kosilo. Čisti dobiček bo šel v prid slovenskim misijonarjem.

● **Društvo Slovenija je imelo** v nedeljo 6. februarja svoj sestanek. Predloženi so bili načrti za letošnje delovanje.

● **Smrt slovenskega pisatelja** Karla Mauserja je bolestno odjeknila tudi v Chicagu. Slovence v Chicagu sta zastopali ga. Ana Gaber in Marija Remec.

● **V soboto 5. marca sta obhajala** 50 letnico skupnega življenja g. Matija Vlašič in njegova žena Angela. Ob 4. pop. je bila slovenska sveta maša v farni cerkvi Sv. Štefana, nato je bilo pa družabno slavlje v Justice, Ill. Vlašičeva družina je bila ena od tistih, katere so Nemci leta 1941 preselili v Nemčijo na delo. K lepemu življenskemu jubileju naše čestitke!

● **Baragov Park v Chicagu.** — Na predlog Slovenskega radijskega kluba in podpisanega, je Chicago Park District uradno preimenoval otroški park na vogalu Leavitt in 24 ceste, kakih pet blokov od slovenske cerkve Sv. Štefana za FRIDERIK BARAGA PARK. Omenjeni park doslej ni imel drugega imena, kakor Lilac park, ker so nasadi španskega bezga okoli igrišča. Tako je naš veliki rojak dobil uradni spomenik tudi v našem mestu, saj je znano, da je na svojih misijonskih potovanjih, se večkrat ustavil v Chicagu in imel stike s tunajšnjimi indijanskimi vodniki tedanjega časa. Čikaško mesto je v objavi imenovanja povdarilo delovanje svetniškega škofa — in njegovo slovensko poreklo. **Dr. L. L.**

● **Novi čas slovenskih oddaj:** Čikaški slovenski radijski program se je zopet selil. Naše redne tedenske oddaje, ki so bile doslej vsak petek zvečer, so odslej **vsako nedeljo ob osmi uri zvečer** na isti valovni dolžini, postajo WOPA, 1490 kc. Doslej smo že prejeli več zelo pohvalnih izrazov glede novega časa. Prosimo vas, da opozorite svoje sosede in prijatelje na naš novi čas. Za radijska naročila pišite na naslov: 2032 W. Cermak Rd., Chicago. **Dr. Ludvik Leskovar**

STAROSTNI UPOKOJENCI

(OLD AGE PENSIONERS)

ZAGOTOVLJENI DODATEK DOHODKU

(GUARANTEED INCOME SUPPLEMENT)

PRIJAVNICE

IZPOLNITE JIH!

ODPOŠLJITE JIH!

Zagotovljeni dodatek dohodku (Guaranteed Income Supplement) prijavnice so bile razposlane predkratkim vsem upokojncem, ki sedaj dobivajo ta dodatek. Da zagotovite, da se bo ta vaš dodatek k vaši pokojnini nadaljeval po 31. marcu, morate odgovoriti.

Zato pravgotovo izpolnite vaše formularje in jih vrnite z že adresirano zalepko, kar najhitreje mogoče.

Health and Welfare Canada
Marc Lalonde, Minister

Santé et Bien-être social Canada

'MAR ZA SKLEDO ZABELJENE KAŠE'

Kakor smo že napisali, je razprava proti sodniku Miklavčiču, vzbudila veliko pozornost ne samo v državi temveč tudi v mednarodnom svetu. To je dokazala prisotnost izrednega števila novinarjev mednarodnih agencij in časopisov, ki imajo mednarodni vpliv.

Senzacija procesa je bila, da je bil Miklavčič obtožen in obsojen, ker je v svojem osebnem dnevniku zapisal misel, da bi bila za Slovenijo najboljša državna neodvisnost. Zgodilo se je verjetno prvič v zgodovini, da je bil nekdo kaznovan za to kar misli. Dosedaj so nas učili, da je slaba misel greh. Da je kaznivo dejanje, na nekaj takega pa morejo priti samo sodniki gnile države kot je Jugoslavija.

Da hočejo Hrvati svojo državno neodvisnost je že mednarodno znano. To dejstvo je prisililo dopisnika New York Times, Browneja, da je hotel na licu mesta ugotoviti, kaj Slovenci mislijo. Temu je posvetil tudi poseben članek. Naravno, da mu nobeden Slovenec v tem oziru ni povedal resnice. Mislimo, da je Browne toliko pameten, da se je tega zavedal. Ne moremo si namreč predstavljati(da bi neki pameten Slovenec, tujemu novinarju, izjavil, da je za neodvisno državo, ko pa je vedel, da je bil sodnik Miklavčič obsojen na štiri leta strogega zapora, samo zaradi tega, ker je sam tako **mislil in te misli nikomur ni izrekel.** Nekaj je pa le izvedel Browne in to je zapisal:

"Najbolj razširjeno mnenje, ki vlada med Slovenci — to se nanaša na delavce, ki prihajajo iz južnih republik na delo v Slovenijo, op. pisca — mi je dal neki uradnik. Rekel mi je: Slovenci veliko delamo, mogoče ne toliko kot Nemci, gotovo pa toliko. Imamo majhne družine, držimo skupaj in skoro vsi v družinah smo zaposleni. Zato pa imamo nekaj pokazati. Ako bi drugi Jugoslovani želeli, da bi se jim dobro godilo, bodo morali pač delati tako kot mi. Zakaj naj bi Slovenija nosila breme cele države na svojem hrbtu?

Takšno mnenje tolmačijo mnogi zaskrbljeni politični voditelji v tem smislu, da bi to moglo koristiti slovenskemu separatizmu. Dejansko, mi nihče od vprašanih ni izjavil, da bi bil za separatno slovensko državo. Res pa je, da jih je mnogo, ki mislijo, da bi morala imeti Slovenija v jugoslovanski državi večjo svobodo v zasledovanju svojih ciljev.

Drugi Jugoslovani prihajajo k nam, da bi obogateli. Ne poznajo pa ne jezika, mnogi ne znajo niti pisati niti brati. Čakajo samo na to, da jim bomo dali hiše in vse drugo. To vendar ni pravično — tako mi je rekla neka gospodinja."

Tako torej Browne. Kaj je hotel s tem povedati? Nič več in nič manj kot sledeče: V Sloveniji ljudje veliko delajo zato je tam napredek. Ne delajo pa tako v ostalih delih države, zato ni napredka in vlada brezposelnost. Ti brezposelni prihajajo v Slovenijo, vendar tu ne delajo tako kot domačini in samo čakajo, kaj jim bodo dali.

"Smer v slovensko državo" 15. XII. 1976. (Stran 5. in)

NOVI AMERIŠKI PREDSEDNIK IN SLOVENCI

Cyril A. Žebot

Washington, 21. januarja. — Včeraj je Jimmy Carter bil zaprisežen in uveden kot 39. predsednik Združenih držav. Bil je mrzel, a kristalno čist sončen dan. Prvič v zgodovini je novi ameriški Predsednik po zaprisegi šel peš od Kapitola do Bele hiše. Roko v roki s svojo ženo in družino je Predsednik Carter hodil v špalirju 300.000 rojakov, ki so ga začudeni gledali in mu spontano vzklikali dobre želje v prepričanju, da jih čuje in vidi, vsakega posebej, kot so ga v človeški neposrednosti sami videli iz špalirja. Ti nepričakovani občutki so se zlivali v razigrano radostno in upa polno razpoloženje.

Poleg te prijetne posebnosti je Carterjeva inauguracija imela še drugo, globljo značilnost. V svojem posvetilnem nagovoru takoj po prisegi — med uvodno in zaključno molitvijo — se je novi Predsednik najprej zahvalil svojemu predniku v Beli hiši za vse, kar je storil za ozdravljenje Amerike. V nadaljevanju svojega nagovora pa je Predsednik Carter ponovno navezal zgodovinske ameriške vrednote človečanskih svoboščin in enakih možnosti za vse na njih korenine v svetem pismu.

Dvojni začetni vzgled novega Predsednika svojim sorojakom in vsemu svetu je neprecenljiv, posebno v tem času oslabljene osebne plemenitosti in vljudnosti, pa zelo agresivnih stremljenj k duhovnemu in gmotnemu osvobojenju vsel ljudi in narodov.

Od KANDIDATA do PREDSEDNIKA

Pred Carterjevo izvolitvijo ni bilo vse tako lepo in jasno, posebno ne glede Vzhodne Evrope in Jugoslavije.

V zadnjem mesecu predsedniške volitne kampanje je kandidat Carter dal nekaj nepremišljenih izjav glede sovjetske nevarnosti in pritiska na Jugoslavijo. Komaj dva dni po volitvah pa je novoizvoljeni Predsednik že smatral za potrebno, vsaj deloma popravi svoje kandidatske izjave. Prav je, da se zavedamo točno, za kaj je šlo. Zato sem zbral neposredna besedila o tem razvoju.

CARTERJEVA PRVA IZJAVA

Poročilo GLASA AMERIKE o tiskovni konferenci kandidata J. Carterja v Kansas City, 6. oktobra 1976:

"Kandidat Carter je izjavil, da ni gotov o tem, kaj bi podvzel, če bi Sovjetska zveza šla proti takim neodvisno usmerjenim vzhodno - evropskim državam kot sta Jugoslavija ali Romunija. Medtem ko je označil možnost takih akcij obžalovanja vredno, je guverner Carter poudaril:' 'Jaz ne bi šel v vojno v Jugoslaviji. Jaz ne bi uporabil ameriške čete, če bi se ljudstvo Poljske ali Vzhodne Nemčije odločilo za osvoboditev'!"

TRETJA TV DEBATA

Poročilo o tretji in zadnji televizijski debati med Predsednikom Fordom in kandidatom J. Carterjem, 22. oktobra 1976 v Williamsburgu, Virginija (The Washington Post, 23. oktobra 1976):

"Kraft 'Joseph, (novinar) je nato vprašal Carterja o izjavi, ki jo je Carter dal v soboto (16. oktobra), ko je rekel, da on ne bi bil za to, da bi Združene države šle v vojno za Jugoslavijo, tudi če bi Sovjetska zveza poslala svoje čete v to leželo po smrti Predsednika Tita.

"Kraft je omenil, da so Ford in prejšnji Predsedniki čutili, da je modrejše izogniti se takim izjavam, in je dostavil, da je Carterjeva izjava "dejansko povabila" Sovjetski poseg.

"Carter je rekel, da se je on pogovarjal o Jugoslaviji s prejnjim ambasadorjem W. Averell Harrimanom, ki je pred kratkim bil na obisku v Jugoslaviji in ki je menil, da jugoslovanski voditelji 'smatrajo, da ni možnosti za sovjetsko invazijo'.

"Carter je dejal: 'Ne verjamem, da bi naša državna varnost bila naravnost prizadeta', četudi bi prišlo do take invazije, in da 'bi bilo z naše strani nemodro reči, da bomo šli v vojno' tam.

"Ford je povzel Kraftovo pripombo in je rekel, da je nemodro vnaprej opisati ameriški odgovor, ko se spominjamo, da so take izvaje glede Koreje povabile severno-korejski napad leta 1950| Dejal je, da 'je dosti boljše, če druga stran ne ve točno, kaj bomo mi napravili'."

KISSINGERJEVA REAKCIJA

Poročilo o nastopu Državnega tajnika Henry A. Kissingera na TV programu "Face the Nation" v zvezi s Carterjevo izjavo o Jugoslaviji (The New York Times, 24. oktobra 1976):

"Gospod Kissinger . . . je rekel, da bo Carter, če bo izvoljen, gotovo na novo premislil svojo 'nevarno' izjavo, da on 'ne bi šel v vojno v Jugoslaviji, tudi če bi Sovjetska zveza tja poslala svoje čete! . . . Kissinger je rekel, da 'je važno, da (Sovjetska zveza) razume, da bi pritisk na Jugoslavijo imel najresnejše posledice za odnose z Združenimi državami'."

MOJ KOMENTAR

Komentar C. A. Žebota v The Washington Post, 30. okt. 1976:

"Kampanjski in časopisni odmevi na gov. Carterjevo nepremišljeno izjavo o Jugoslaviji so se sukali okoli njenega manj pomembnega prvega dela, v katerem je rekel, da on 'ne bi šel v vojno v Jugoslaviji' v primeru kake bodoče sovjetske invazije.

"V zakasnelem metežu glede tega 'vojnega' dela Carterjeve izjave, potem ko jo je on ponovil v odgovoru na Joseph Kraftovo vprašanje v teku zadnje predsedniške debate, je njen mnogo važnejši drugi del ostal skoro spregledan. Svojemu 'ne vojna' odgovoru je gov. Carter dodal: 'Ne verjamem, da bi naša državna varnost bila prizadeta', če bi Sovjetska zveza vdrla v Jugoslavijo. To (zmotno) mnenje bi moralo biti predmet nepopustljivega spraševanja.

"Poleg osrednjega NATO področja v zahodni Evropi ni dežele, katere neodvisnost od Sovjetske zveze bi bila bolj važna za bistvene varnostne interese Združenih držav kot je Jugoslavija, ki obvladuje jadransko obalo in vzhodne Alpe. To je razlog zakaj vse od druge svetovne vojne Jugoslavija nikoli ni bila pojmovana, ali priznana, kot da spada v sovjetsko 'vplivno območje'.

"Če se gov. Carter ne strinja s tem že davno utemeljenim zaključkom, postane upravičeno ugibati, katerim nadaljnim možnostim za **preprečenje** sovjetske ugrabitve Jugoslavije bi se on tudi bil pripravljen odpovedati v prid kaki drugi ugodnosti.

"Kolikor je meni znano, gov. Carter ni javno umaknil, ali obrazložil, svoje ozrecno zanikanje pomembnosti, ki ga ima ozemlje Jugoslavije za varnost Združenih držav. To ni predmet, o katerem bi se kdo mogel 'zareči' v vročini ali pod pritiskom volilne kampanje. Governer Carter ne sme uiti s to svojo izjavo."

EVROPSKI UREDNIK The New York Times

C. L. Sulzbergerjevo mnenje o Carterjevi izjavi (The New York Times, 31.oktobra 1976):

Paris — "Carter kar naprej neodgovorno daje izjave o predmetih, o katerih še ni dovolj poučen, kot n. pr. o Jugoslaviji . . . On zatrjuje, da Jugoslavija ni dovolj važna za ameriške interese, da bi se zanjo borili, čeprav so celo italijanski komunisti . . . do obisti zaskrbljeni glede bodočnosti svoje sosede po Titovi smrti."

CARTERJEVA IZJAVA PO VOLITVAH

Zapisnik o časopisni konferenci novoizvoljenega Predsednika J. Carterja, dne 4. novembra 1976 (The New York Times, 5. novembra 1976.

Vprašanje: "V vročini volilne kampanje je včasih kaj izgovorjeno v naglici in, kot ste pogosto poudarili, Vi ste odgovarjali na vprašanja na podlagi znanja, ki ste ga takrat imeli. Ali je možno, da bi si Vi o predmetu Jugoslavije, ko boste nadalje preučili to vprašanje, prihranili izbiro glede sovjetske akcije tam?"

Odgovor: "To je ena možnost. Jaz sem pojasnil svoje stališče do Jugoslavije: Če bi Sovjetska zveza vdrla v Jugoslavijo, bi to bil skrajno resen prelom mira. To bi bila grožnja celemu svetu, v kolikor gre za miroljubni svet. To bi nam toliko kot onemogočilo nadaljevati v širokom smislu detente. In neglede na to, ali bi mi dejansko zavezali naše čete Jugoslaviji — moja ugibanje je, da bi do tega ne prišlo — toda jaz bi moral o tem dokončno odločiti v danem trenutku. Dodal bi še, da je moje obvestilo iz Jugoslavije bilo, da je država vojaško močna, zelo visoko enotna, zelo predana neodvisnosti, in da bi možnost za sovjetski vdor bila zelo neverjetna."

Predsednik CARTER V BELI HIŠI

Dne 20. januarja je Jimmy Carter prisegel na sveto pismo kot 39. predsednik Združenih držav. Ni dvoma, da bo Predsednik Carter v Beli hiši odločal — tudi glede Jugoslavije — dobro informiran in resno zavzet za dejanske ameriške interese.

V Jugoslaviji in Sloveniji pa tudi poznajo staro rimsko vodilo, da "fortes fortuna adiuvat" ali, kot potrjuje slovensko krščansko izročilo, "pomagaj si sam in Bog ti Bo pomagal!"

NEKAJ BEŽNIH SPOMINOV NA ŽUPANA DALEY-A.

Naše mesto in država sta s smrtjo župana Richarda J. Daleya izgubila dobrega voditelja in preudarnega državnika.

Osebno sem dobil spoštovanje do župana Daleya po nekaj razgovorih in posebno me je pritegnila njegova osebnost ne samo zaradi dobrih in modrih ukrepov, ampak tudi zaradi njegove izredne sposobnosti upoštevati mnenje drugega, če je bil prepričan v vrednost ideje ali predloga. Neverjetno lahko ga je bilo pridobiti za novo idejo in kar je v politiki tudi važno, imel je slonovski spomin.

Moj prvi ožji stik s pok. županom je bil pred kakimi 15 leti, ko sem nastopil v mestni zbornici v predračunski debati in iznesel nekaj novih predlogov za izboljšanje mestnih naselbin. Govor še hranim. Navzoči časnikarji so precej obširno poročali v svojih listih. Župan me je povabil v svoje pisarno, se mi posebno zahvalil za moj odločni nastop proti nekaterim članom policije, ki so hoteli stavkati za zvišanje plač. Moj govor je označil za najboljšega v celi proračunski debati. Obljubil je, da bo moje predloge skušal izpelajti. V resnici prej ali slej so vsi prišli na vrsto. Od tistega dne me je nekako vključil v svoj krog. Imenoval me je v več važnih mestnih odborov, bil sem na listi njegovih povabljencev k raznim funkcijam in kjerkoli sva se srečala, me je pozdravil s prvim imenom.

Posebno mi je v spominu moja udeležba na njegovo izrecno željo na poletu v državno prestolico Springfield, kjer smo pred državnim parlamentom in senatom govorili za sprejem zakonskih osnutkov, ki bi dali velemestu, kakršno je Chicago večjo autonomijo. Na posebnem avijonu so bili najvišji predstavniki mesta iz raznih področij, predvsem gospodarski krogi in kar imenitno se mi je zdelo v tej družbi predstavljati našo naselbino. Zaradi slabega vremena smo več kot eno uro z avijonom krožili nad mestom in čas je kar najhitreje potekel v razgovoru z županom, katerega je vse zanimalo.

Do Slovencev je imel posebno spoštovanje, kar je rad pokazal ob raznih prilikah. Posebno mi je v tem oziru v spominu sprejem slovenskega zastopstva ob priliki obiska mariborskega škofa, dr. Maksimiljana Držečnika, kateremu je čikaška mestna zbornica podarila častno meščanstvo. V delegaciji so bili Fr. Varga, ki je spremljal škofa po Ameriki, sveto-štefanski župnik Fr. Tomaž, dalje Frank Kosmač, takratni preds. St. Paul hranilnice, Tony Darovec, takratni preds. Reliance, pok. Albina Novak, tajnica SŽZ, Edward Kučič, sedanji gl. preds. KSSJ in urednica Zarje Corinne Leskovar. Škofa sem predstavil z besedami: "G. župan, škof drugega največjega mesta Slovenije je na obisku drugega največjega mesta Amerike!" Nakar je župan imel prisrčen nagovor, kjer je povdaril slovenski doprinos našemu mestu in posebno podčrtal, da so Slovenci lojalni, vsega spoštovanja vredni someščani. Bil sem pripravljen, da tolmačim škofov odgovor, ko nas je škof Držečnik vse presentil z lepim odgovorom v perfektni angleščini. Tudi ljubljanska Družina je poročala o županovih pripombah glede slovenskih someščanov. Vem, da je škof odnesel kar najlepše vtise od tega sprejema.

Njegov naslednik Mihael Bilandič, ki je hrvatskega porekla in ponosen na to, je sposoben, preprost in izobražen odvetnik, ki bo nadaljeval nekončano delo pok. župana. Z županom Bilandičem tudi vedno izmenjava pozdrave "po naše". Prepričan sem, da ga bo stranka imenovala za svojega kandidata, saj boljšega nimamo.

Povabilu na ustoličenje in zaprisego novega predsednika se nisem odzval, toda preds. Carterju nameravam poslati spomenico in ga opozoriti na dva, po mojem mnjenju v tem času zelo važna slovenska problema: priznanje narodnih pravic Koroškim Slovencem in upostavitev ameriškega konzulata v Ljubljani. Republikanci so nam dali ameriško knjižnico v Sloveniji, upamo, da bodo demokrati je končno ustanovili potrebni konzulat.

Vsekakor želimo novemu predsedniku, da bi dobro krmaril naslednja štiri leta v prid Amerike in svobodnega sveta.

Dr. Ludvik Leskovar

SLOVENCI IN SLOVENSKE TEME NA ZNANSTVENIH KONFERENCAH

Letna konferenca Ameriškega društva učiteljev slovanskih in vzhodno-evropskih jezikov od 7. do 30. decembra 1976 je imela na sporedu dve slovenski temi. V skupini "Slovanski elementi v ameriški literarni kulturi" je predaval Henry A. Christian (Rutgers Univ.) o Louisu Adamiču (1896-1951), v skupini "Teme v južno-slovanski lingvistiki" pa Rado L. Lenček (Colombia Univ.) o mešanju morfologij v slovenskih narečjih v stiku s furlaščino in italijanščino.

Na konferenci slavistov srednjega zapada v Ann Arbor, Michigan od 5. do 7. maja 1977 bodo imeli slovenski znanstveniki poseben odsek "Teme v slovenski filozofiji in psihologiji". Predavali bodo Ivan Boh (Ohio State University), Josef Brožek (Lehigh Univ.), Stefan Slak (Unof Toronto), Joseph Mihelič (Dubuque Univ.) ter John Modic (Indiana Univ.).

Na državni konferenci slavistov ZDA v Washingtonu, D. C. od 12. do 16. oktobre 1977 bodo zastopeni Slovenci kar v treh skupinach. V skupini "Teme v moderni slovenski zgodovini in zgodovinopisju" bodo predavali Toussaint Hočevar (Univ of New Orleans), Bogdan Novak (Univ. of Toledo), Jože Pirjevec-Pierazzi (Univ. of Pisa, Italija) ter Rudolf M. Susel (Tempe, Ar.) V odseku "Moderna v slovenskem slovstvu in glasbi" bodo zastopani Frank Bukvič (Fairfield Univ.), William Derbyshire (Rutgers Univ.), William Heiliger (Hoover Inst.), Anton Kovač (Michigan State Univ.), ter Metod Milač (Syracuse Un.). V odseku "Humanizem v alpskih deželah habsburškega imperija" pa bodo predavali Henry R. Cooper (Northwestern Univ.), Ante Kadic (Indiana University), Rado L. Lenček (Columbia Univ) ter Michael B. Petrovich (Univ. of Wisconsin).

NEVARNA IDEJA NEODVISNE SLOVENIJE

Po tridnevnem procesu je bila v razglašena 15. oktobra 1976 na okrožnem sodišču v Kranju sodba nad 56-letnim ljubljanskim sodnikom Francem Miklavčičem. Za obtožbo po členu 101/1 jugoslovanskega kazenskega zakonika, ki določa kazni za "ogrožanje državne celote in neodvisnosti", je bil obsojen na štiri leta strogega zapora, za obtožbo po členu 118/2 (sovražna propaganda) na dve leti strogega zapora in za obtožbo po členu 320/2 (izdaja uradne tajnosti) na štiri mesece zapora, nato pa mu je sodišče "izreklo enotno kazen 5 let in 8 mesecev strogega zapora", kot je rečeno v uradnem sporočilu. Čeprav je trajal proces v Kranju skupaj z razglasitvijo obsodbe štiri dni in je bil javen, ni smelo časopisje ničesar poročati o njem. Objaviti je smelo le suhoparno in kratko uradno poročilo, krajše od kakršnekoli nepomembe vesti v listih. Na prepoved objavljanja poročil s procesa so opozorila tudi poročila tujih agencij (ANSA, AP, UPI itd.). Pripomniti je še, da je bil Miklavčič oproščen obtože po členu 314/1 (zloraba uradnih pravic).

Kot so poudarile tudi tuje poročevalske agencije, je dobil Miklavčič najvišjo kazen zaradi tega, ker si je v **svoj dnevnik, ki ga je pisal že od leta 1939** in mu je narastel na 15 zvezkov, **zapisoval svoje misli o tem, da bi si morali Slovenci ustanoviti lastno državo,** v kateri bi vladal večstrankarski sistem zahodnega tipa in z gospodarsko-socialno ureditvijo socialnodemokratskega oziroma laburističnega tipa. Na dve leti pa je bil obsojen zaradi članka, ki ga je objavil pod psevdonimom v Pahorjevi reviji "Zaliv" v Trstu in v katerem je komentiral znani Kocbekov intervju in obsodil pokol domobrancev takoj po koncu vojne.

Zagovornik se je skliceval na to, da je **dnevnik tajen, oseben in zaseben dokument,** ki ni namenjen objavi, in da pisanje dnevnika ne pomeni kaznivega dejanja in ne more nikogar naščuvati k "izdaji". Toda sodišče ni sprejelo take obrambe in za glavni dokaž proti Miklavčiču je služil prav njegov dnevnik. V tem pogledu je šla torej zdaj titovska fašistična justica še precej dalje kot hitlerjanska. To je **prvi znan primer,** da je bil nekdo obsojen samo zaradi tega, ker si je zapisoval svoje misli v dnevnik. Seveda najbrž ne bi bil obsojal komunizem ali državo s kakega ideološkega stališča. Obsojen je bil zato, ker si je zapisoval misli o **slovenski neodvisni državi.** To je danes za jugoslovanski režim najnevarnejša politična ideja. V Jugoslaviji je vse lažje oprostljivo kakor pa razmišljanje in pisanje o slovenski neodvisni državi, pa čeprav samo med štirimi stenami lastne sobe in v nemi dnevnik. To pa je tudi dokaz, kako aktualna in žgoča mora biti ta ideja danes v slovenski javnosti in kako se režim boji, da bi okužila širše sloje ljudi. Zato smatrali Miklavčičevo obsodbo za izrazito zastraševalno. Z njo je hotel Titov režim zastrašiti ljudi pred njo — pokazati, kaj se bo zgodilo z vsakomur, ki bi si upal govoriti o slovenski državi ali celo propagirati to idejo. Verjetno pa je ta obsodba tudi že režimska reakcija na poživljeno propagando za neodvisnost Slovenije v svobodnem svetu, o čemer se danes piše več kot kdajkoli prej. Danes vidi komunal-fašistična klika, ki vlada Jugoslaviji, svoje največje sovražnike prav v tistih, ki se zavzemajo za neodvisno slovensko in hrvaško državo, pripravljena pa je prenašati vse druge nasprotnike, tudi če so še tako strastni antikomunisti, samo da ne ogrožajo obstoja jugoslovenske države. Iz tega se da spoznati, kako tesno sta **povezana vladajoča klika** in **velesrbska ideologija,** tudi če se delata, kakor da jima gre za ohranitev jugoslovenskega "socializma". Kakor da je mogoč socializem — če bi res šlo za to — samo v okviru jugoslovenske države, ne pa tudi v okvru slovenske ali hrvaške države.

Miklavčičeva — kot že prej Blažičeva obsodba — je tudi dokaz, kako resno jemlje jugoslovanski režim nevarnost, ki se pojavlja s širjenjem ideje neodvisne Slovenije. Ta ideja ni omejena na eno samo ideološko skupino. Zaživela in razmahnila se je v vseh ideoloških in ilegalnih političnih skupinah v Sloveniji, pa naj se zdijo danes, v obdobju terorja, ki ga je leta 1970 sprožil Tito, še tako nebogljena. Jedra pa so ustvarjena — jedra pluralizma v bodoči neodvisni Sloveniji, katere nastanka ne bodo mogle preprečiti niti taki teroristični procesi in krivične obsodbe. **Slava Miklavčiču, mučeniku za idejo neodvisne Slovenije!**

"Smer v slovensko državo" L. 12. 56 — 15. XII. 1976. (Stran I in 2).

LJUDSKE TEŽAVE LAHKO POSTANEJO RESNE TEŽAVE. ONTARI HOČE TE ISTE Z GOTOVIMI SREDSTVI ŽE V NAPREJ RAZREŠITI

Nedolgo tega so bili podvzeti koraki za skupino indijanskih otrok, da so lahko obiskovali šolo v severnem Ontarijskem trgu. Šolski upravitelj v tem trgu je vedel, da so učenci njegove šole večkrat delali težave tem indijanskim otrokom. Da bi to zavrl, je poklical svetovalca odbora za človečanske pravice s prošnjo, naj govori z učenci njegove šole. Svetovales je povprašal učence, če se je katerikoli od njih kdaj preselil v kako novo šolo in ali so kaj mislili nato, da se bodo v novi šoli počutili kot tujci. Na ta način jim je pomagal razumeti, kako so se počutili indijanski otroci, ko so prili. Na ta način se je vraščanje ("Intergration") izvedle dokaj gladko.

Občestveno posvetovanje je ena glavnih vlog Ontarijskega odbora za človečanske pravice. Imamo seminarje in razgovore s policijo v okrajih, kjer obstojajo zapreke za medsebojno občevanje med njihovimi skupinami, da tako izravnajo napetosti in povspešijo medsebojno razumevanje.

Udeležujemo se sestankov priseljencev in tukaj rojenih članov manjših skupin in jim razložimo njihove pravice po zakonodaji in njihove odgovornosti kot državljani te province.

Pomagamo priti ljudem v stik z lokalnim agencijami kot so skupine šola in dom, občestvene in vladne agencije, cerkve, ki so pripravljene pomagati, a mnogi ljudje niti ne vedo, da obstojajo. Kjerkoli obstoja težava grajena na rasi, jeziku, barvi, ali veri, je Odbor za človečanske pravice pripravljen voditi razgovor in vzpodbujati ljudi k razvoju razumevanja in spoštovanja za drugačne poglede.

Naše delo je pripeljati ljudi skupaj in povspeševati bolj zdrave razmere med skupinami.

Če želite več informacij ali pomoč, stopite v stik z Odborom za človečanske pravice v kateremkoli naslednjih uradov:

HAMILTON
1 West Avenue South
Postal Zone: L8N 2R9
Telephone: 527-2951

SAULT STE. MARIE
125 Brock Street
Postal Zone: P6A 3B6
Telephone: 949-3331

KENORA
808 Robertson Street
Postal Zone: P9N 1X9
Telephone: 468-3128

SUDBURY
1538 LaSalle Boulevard
Postal Zone: P3A 1Z7
Telephone: 566-3071

KITCHENER
824 King Street West
Postal Zone: N2G 1G1
Telephone: 744-7308

THUNDER BAY
435 James St. South
Postal Zone: P7E 6E3
Telephone: 475-1693

LONDON
560 Wellington Street
Postal Zone: N6A 3R4
Telephone: 438-6141

TORONTO
400 University Avenue
Postal Zone: M7A 1T7
Telephone: 965-6841

OTTAWA
2197 Riverside Drive
Postal Zone: K1H 7X3
Telephone: 731-2415

WINDSOR
500 Ouellette Avenue
Postal Zone: N9A 1B3
Telephone: 256-3611

Ontario Human Rights Commission
Ministry of Labour
Bette Stephenson, M.D., Minister

Province of Ontario
William Davis, Premier

SV. FRANČIŠEK V NAŠI BESEDI

Za 750 letnico smrti sv. Frančiška Asiškega, čigar red v svojih vejah deluje tudi med Slovenci v domovini in izseljeništvu, ponatiskujemo članek iz 10. številke Nove Mladike. UREDNIŠTVO.

Kakor v širokom svetu je osebnost sv. Frančiška izzivala odmeve tudi v slovenskem pisanju.

Najobširneje so orisali Frančiškovo življenje pisci knjig, ki govore o življenju svetnikov in svetnic, tako Matija Torkar v mohorskem Življenju svetnikov (1874), v zbirki, ki jo je urejeval dr. Ivan Zore, pa Franc Ušeničnik (1940). Oba opisa se naslanjata v največji meri na močno legendarno gradivo. Šele tretji, Jože Dolenc v Letu svetnikov (IV., 1973), je postavil svetnika do neke mere v čas in prostor. Najobširnejšo podobo asiškega svetnika je podala spremna beseda v knjigi Meškovih Legeng o sv. Frančišku (1975). Tu je nekaj strani posvečenih Frančiškovi duhovni podobi in njegovim hotenjem v časovnem okviru 13. stol. V sklepni besedi je podčrtana sodobnost Frančiškovih prevratnih idej v osebnem in občestvenem svetu.

V zadnjih sto letih je postava sv. Frančiška ponovno vzbudila široko zanimanje krščanskega, pa tudi nekrščanskega sveta. Leta 1882 sta se Cerkev in kulturni svet nadvse slovesno spominjala obletnice Frančiškovega rojstva, 1926 obletnice njegove smrti, med tema jubilejema je stala letnica 1909, to je sedemstoletnica ustanovitve Frančiškovega reda, in letos poteka 750 let od svetnikove smrti. V tem času je izšla povodenj knjig o življenju, predvsem pa o smislu in vsebini Frančiškove miselnosti. Tudi pri nas so sinovi sv. Frančiška, bogoslovci in tudi laiki so premišljevali o duhovni dediščini, ki jo prevzemamo od sv. Frančiška. Knjige o sv. Frančišku so napisali Marija Kmetova pod naslovom Sv. Frančišek Asiški (1926), France Bevk pod naslovom Brat Frančišek isto leto (knjigo je napisal v zaporu v Gorici), prosto je oblikoval nekaj legendarnih motivov o sv. Frančišku Meško v letih med prvo vojno in po njej in jih združil v venec Legend.

Skoraj da je vredno posebej omeniti, kako je zaposlovala naše pesnike duhovna pesem, ki jo je spesnil Frančišek Asiški in je splošno znana pod naslovom Sončna pesem, pravilneje Hvalnica Sonca, oda, ki jo je zapel asiški trubadur Bogu stvarniku skupno z vsemi stvarmi: z bratom soncem, s sestrami luno in vodo in zemljo, z brati ognjem in vetrom in slehernim vremenom in nazadnje s sestro smrtjo.

Prvi je Frančiškovo pesem posredoval Slovencem Radoslav Razlag v Slomškovih Drobtinicah (1858) pod naslovom Slava Narvikšimu. Frančiškova življenjepisca Torkar in Ušeničnik pesem samo omenjata, Jože Dolenc pa v Letu svetnikov priobčuje Frančiškovo pesem v svobodnem prepevu Vitala Voduška iz njegove zbirke Pesmi. Skladatelju Stanku Premrlu je za njegovo kompozicijo prevedel in priredil hvalnico stvarstva Gregorij Pečjak (v prilogi Doma in sveta 1916). Pesniški prevod izvirnika je objavil Niko Košir v Novi mladiki (1975).

Asiški svetnik pa je bil tudi predmet in vzpodbuda nekaterim našim pesnikom za samostojne pesni o njem. Frančiška so opevali med drugim Ksaver Meško, Vital Vodušek, ki mu posveča cel ciklus, Alojz Gradnik idr., najlepšo pesem, dihajočo Frančiškovega duha, pa je spesnil Anton Vodnik; objavil jo je 1921 v Domu in svetu in jo uvrstil v svojo prvo pesniško zbirko Žalostne roke (192), Nova mladika jo ob letošnjem jubileju priobčuje.

Kaj je hotel Anton Vodnik v prvih povojnih letih povedati s svojo pesmijo Sv. Frančišek Asiški?

Prva svetovna vojna je objela ves svet. Ljudje so si stali nasproti samo kot sovražniki. Njihova govorica so bili topovi, strojnice in puške. Ločevali so jih krvavi strelski jarki in frontne utrdbe. Na obeh straneh front, ki so priznavale zgolj sovraštvo, so vedeli samo za nasilje, grabežljivost, zahrbtnost in razkroj človečanskih vrlin. Po štirih letih groze so ostali mrtvi, pobiti, ranjeni, pogrešeni, internirani, begunci, pogorelci, invalidi.

Tedaj so ljudje v obrazih svojih nasprotnikov začeli odkrivati človeške poteze: človek je srečal človeka. Začela se je vračati vera v človečanske vrline, v duhovne vrednosti: nasproti sovraštvu je vstajala ljubezen, nasproti zlobi dobrota, nasproti zagrizenosti prijateljstvo — saj življena med ljudmi in sožitja med narodi ni bilo mogoče zidati na razvednotenih človeških in družbenih načelih, ki jih je razglašal v letih vojne človek zver.

Vsemu na dnu smo odkrili, da smo otroci istega Očeta, istega Stvarnika, zato bratje in sestre v Njegovem imenu. Sv. Frančišek se je imenoval drugega Kristusa. V osebi asiškega ubožca je pesnik videl podobo novega, povojnega človeka. V Frančišku je bila po njegovem spoznanju utelešena ljubeznivost nasproti sovražnosti, tišina nasproti hrupu, zaupljivost nasproti zaprtosti, otroška preprostost nasproti razumarstvu. Ljudje si moramo biti med seboj kakor bratje in sestre, čisti in majhni kakor otroci, izhajajoči iz istih, božjih rok in vračajoči se v Njegovo naročje.

Vodnikova pesem o sv. Frančišku je psalm, v psalmih pa je v eno zlit stvarni in duhovni svet, v njih je vse resnično in vse privzdignjeno v višji svet.

V prvi polovici pesmi se pesnik spominja svoje mladosti, podoživlja svoja otroška leta. Vidi, kako se otroci — in med njimi on sam — pod večer, v zarji zahajajočega sonca, ob odmevih večernega zvona na vasi igrajo in rajajo, "vsi čisti in mali, njihove sestrice imajo zlate lase". Srca rajajočih otrok so tako čista, tako ves svet objemajoča, da čutijo, kakor da je mednje prišel sam Frančišek, njihov "najmlajši bratec" in da se igra z njimi.

Res — pravi pesnik v drugi polovici svoje pesmi — smo v nadaljnjih letih, po svojem detinstvu, zgrešili svetega Frančiška, zgubili stik z njim, zato se sprašujemo, "kje je v neznani dalji". Želimo si, da bi se kakor v otroških letih spet srečali z njim, da bi spet "priskakljal med nas". Časi so temni, ni več nekdanjih sladkih večernih zarij, ni več tihil zveda kakor nekdaj — prav zato si želimo, da bi spet svetnik prišel med nas, da bi nam "odgrnil zavese v čudežne sijaje našega detinstva". Hoteli bi ga imeti med seboj, hoteli bi spet biti kakor bratje in sestre, hoteli bi z njim potovati, romati skozi življenje, v veri, da "gremo v božje naročje", nesoč Stvarniku jagnje, prispodobo našega življenja v ljubezni in miru.

V. S.

Mnogokulturnost ... dela Kanado močnejšo

Kanada je ponosna na dejstvo, da izhajajo njeni državljani iz mnogo kulturnih skupnosti. Različni talenti, kulture in tehnične zmožnosti, ki jih uživamo kot kanadčani, napravljajo Kanado močno in dinamično zemljo.

Po svoji stalni politiki o Mnogokulturnosti vaša kanadska vlada podpira deljenje teh kulturnih posebnosti tako da lahko vsi končno imamo dobiček od tega.

TU SO NEKATERI NAČINI, KAKO MNOGOKULTURNOST DELA ZA VAS

- Pomoč pri organiziranju in obveščanju s pomočjo POVEZAVE NARODOPISNIH SKUPIN. **"ETHNIC GROUP LIAISON"**
- Gradnja zavzetnosti naše kulturne različnosti s pomočjo NAČRTA KANADSKE RAZPOZNAVNOSTI. **"CANADIAN IDENTITIES PROGRAM"**
- Posvetovalni odbor vodi KANADSKE NARODOPISNE STUDIJE. **"CANADIAN ETHNIC STUDIES"**
- Denarna pomoč za razvoj UČENJA NEURADNIH JEZIKOV. **"NON-OFFICIAL-LANGUAGES TEACHING AIDS"**
- Pomaga pri organiziranju MNOGOKULTURNIH SREDIŠČ. **"MULTICULTURAL CENTRES"**
- Pomaga priseljencem s pomočjo NAČRTA ZA INTERGRACIJO PRISELJENCEV. **"IMMIGRANT INTEGRATION PROGRAM"**
- Denarna pomoč prostovoljnim skupinam s pomočjo PODPOR ZA NAČRTOVANE DEJAVNOSTI **"PROJECTS GRANTS PROGRAM"**
- Izdelava več-jezičnih filmov s pomočjo NARODNE FILMSKE DRUŽBE **"THE NATIONAL FILM BOARD"**
- Zapisovanje mnogokulturne zgodovine za NARODNI MUZEJ ČLOVEKA. **"THE NATIONAL MUSEUM OF MAN"**
- Iskanje in ohranjanje narodno-kulturnih zapiskov v JAVNIH ARHIVIH. **"THE PUBLIC ARCHIVES"**
- Nabavljanje knjig v neuradnih jezikih ZA NARODNE KNIJIŽNICE. **"THE NATIONAL LIBRARY"**

Vaše poglede sporočite in za nadalnje informacije pišite na:

Multiculturalism, 16th Floor
66 Slater Street, Ottawa, Ontario K1A 0M5

Hon. John Munro
Minister Responsible for Multiculturalism

L'hon. John Munro
Ministre chargé du multiculturalisme

- **Število rednih kadilcev v Kanadi** se je znižalo od 45.3% 1. 1965 na 39.6% leta 1974. Najbolj se je znižalo med moškimi kadilci starimi dvajset let in več. Mladostniki v starosti od 15 do 19 let so imeli 1, 1974 5% več kadilcev. Porast gre v glavnem na račun deklet.

- **Profesor Ewell Paul Roy** Lousinana State University) je napisal nov učbenik zadružništva v ZDA z naslovom: Cooperatives: Development, principles and management. Knjigo je založila založba The Interstate Printers and Publishers, Inc. Danville, Ill., 61832, USA, $11.95

- **Cerveni zbor fare Sv. Štefana** je v nedeljo 2. jan. gostoval v Waukeganu s koncertom slovenskih božičnih pesmi v slovenski farni cerkvi Matere božje. Bila je tudi slovenska sveta maša, katero je daroval župnik Adamich.

ŠTIPENDIJE NA PAPIRJU

V Ljubljani je zaradi denarne stiske odšlo iz študentovskih domov 200 študentov. V 37 občinah pa učenci in študenti po več mesecev niso dobili štipendij. Več kot polovica občin ne more izplačevati štipendij. O tem vprašanju so razpravljali na seji izvršnega odbora Socialistične zveze, insicer že osmič. Že sedemkrat prej so napovedali rešitev tega problema, in to so tudi osmič ponovili. K temu piše DELO: "Položaj, ko se je precejšnje število dijakov in učencev moralo zadovoljiti samo z obljubami, kajpak politično ni vzpodbuden".

- **Odločitev oblasti v ZDA, ki** so znižali najvišjo dovoljeno hitrost na 50 mph (80 km), je prinesla v prvem letu dvojno korist: Računajo, da so prihranili vozači dnevo kakih 8½ milijonov galonov bencina, kar znese na leto več milijard dolarjev. Kar je še večje važnosti pa je, da pripisujejo manjši hitrosti veliko znižanje števila smrtnih nesreč na cestah. Leta 1976 so imeli v ZDA 9.134 manj smrtnih nesreč kot prejnje leto.

- **Po uradnih cerkvenih podatkih** je imela katoliška Cerkev v ZDA koncem oktobra 1976 1.747 stalnih posvečenih diakonov in 2.507 kandidatov. Skoraj vsi diakoni se poročeni (90% — 8% je samskih in 2% vdovcev.

- **V Torontu se začeli izdajati** nov katoliški list, ki bo izhajal vsakih 14 dni. Naslov je Catholic New Times. Stane $5.00 na leto. Naslov uprave — 21 Greenville St., Toronto, Ont. M4Y 1A1.

- **Dve zadružni zavarovalnici v** Kanadi, Cooperative Insurance Services (C. I. S.) in Cooperative Insurance Association of Guelph sta. združili svoje poslovanje in sta tretnutno znani pod imenom The Cooperators, dokler ne bosta izbrali drugo, bolj določeno ime. Trenutna sta četrta največja zavarovalnica v Kanadi in največja zavarovalnica, ki nudi več vrst zavarovanja in je obenem popolnoma v kanadskih rokah.

- **Kanadske kreditne zadruge** bodo nalagale svoje presežke v skupni organizaciji Canadian Cooperative Credit Society. — Upajo, da bodo vložili v to organizacijo v prihodnjih 3 letih 100 milijonov dolarjev. Ker bo imela ta organizacija možnost najemati posojila do 10-kratne vsote lastnega denarja, bodo imele zadruge vseh vrst v njej možnost najemanja posojil. — S tem bodo manj odvisne v bank, ki začenjajo gledati v kreditnih zadrugah svoje konkurente.

IZ PAVLIHE

Jemali so drug od drugega na račun tretjega.

Pridnost si mogoče zasluži pohvalo, plačana je pa zelo slabo.

Če me že mečete na cesto, naj bo vsaj asfaltirana.

V vinu si iskali resnico tako dolgo, da niti sebe niso več našli.

Pa si kupi barvni televizor, da se ti stvari ne bodo zdele več tako črne.

Čudno, da na tujem naš dinar vedno bolj cenijo, pri naših branjevcih je pa vsak dan manj vreden.

Ponavadi priznamo samo toliko, kolikor vemo, da nam bodo oprostili.

Medicina je že tako nepredovala, da ni več zdravega človeka.

Če bo šlo tako naprej, bomo šli kmalu nazaj.

Da bi bila krivda manjša, so si odgovornost razdelili.

Končno nam je uspelo stabilizirati gospodarstvo! Zdaj nam niti stabilizirane izgube ne morejo več do živega.

Stroji delajo v eni izmeni, sestanke imamo pa v dveh izmenah.

Vse ceste ne peljejo v Rim, nekatere tudi na nezgodni oddelek.

Ne razumem optimizma gospodarstvenikov, saj je bila vendar spet dobra letina.

Ne razumam zakaj nimajo vozniki avtomobilov namesto vozniškega dovoljenja raje zdravniškega potrdila, da so normalni.

Bolje vrabec v roki kot delavska kontrola za vratom.

Človek obrača, delavska kontrola ga obrne.

Počasi se daleč pride.

V našem podjetju naletimo na besedo "kritika" samo še v križankah.

- **Svetovna banka je trenutni** največja agencija, ki se posveča gospodarskemu razvoju. V letu 1976 je nadzorovala nad 1.000 programov v 94 deželah. V tem letu je odobrila 6.9 milijard dolarjev za 214 novih programov.